

11. Izlīgums

Dievs, esmu daudz uzzinājis par grēku un tavu mīlestību, kas pamudināja tevi sūtīt Jēzu uz zemi, lai glābtu cilvēkus. Bet šis stāsts nozīmē kaut ko vairāk. Es vēlos ieskatīties dziļāk. Ļoti ilgojos saprast, kā tas var būt, ka Jēzum bija jāmirst tikai kāda cilvēka apēstā augļa dēļ, un kā viņa nāve man var nozīmēt brīvību.

stāsts

Grāmatā *Written in Blood* („Ierakstīts asinīs”) Roberts Kolemans stāsta par kādu mazu zēnu, kura māsiņai bija nepieciešama asins pārliešana. Ārsts paskaidroja, ka viņai ir tāda pati slimība, ko zēns pārcietis pirms dažiem gadiem. Viņas vienīgā iespēja atveseļoties bija, pārlejot tāda cilvēka asinis, kas šo slimību jau ir pārslimojis. Tā kā abiem bērniem bija vienāda, reta asinsgrupa, zēns bija ideāls donors.

„Vai tu dosi savas asinis Mērijai?” ārsts jautāja. Džonijs vilcinājās. Viņa apakšlūpa sāka drebēt. Tad viņš pasmaidīja un teica: „Protams, ka došu.” Drīz abi bērni devās uz procedūru kabinetu – tievā un bālā Mērija un veselīgais un spēcīgais Džonijs. Neviens nerunāja, bet, kad viņu skatieni sastapās, Džonijs plati uzsmaidīja. Kad medicīnas māsa iedūra adatu zēna vēnā, Džonija smaids pazuda. Viņš skatījās, kā asinis iztek pa caurulīti. Kad pārbaudījums bija gandrīz galā, viņš nedaudz drebošā balsī jautāja: „Dakter, kad es miršu?”¹

pārdomas

Pasaulē mēs redzam ļaunumu, sāpes un nāvi un jautājam, vai visam tiešām tā jābūt. Gandrīz katrā kultūrā esošā mācība par debesīm, zelta laikmetu un paradīzi liek domāt, ka esam veidoti, lai ilgotos pēc kaut kā labāka par nepilnīgo eksistenci, ko piedzīvojam šeit. K. S. Lūiss grāmatā *Mere Christianity* („Vienkārši kristietība”) raksta: „Ja pamanu sevī ilgas, kuras nekas šajā pasaulē nevar apmierināt, visticamākais to izskaidrojums ir tāds, ka esmu radīts citai pasaulei.”

Tas, ka eksistē domas par labo un ļauno, par pareizo un nepareizo, norāda, ka šo ideju izcelsme meklējama ārpus mūsu pasaules un dzīves. Kur šādas domas rodas?

„Mans arguments pret Dievu bija tas, ka Universs šķita ļauns un netaisns. Bet kā es nonācu pie domas par taisnīgumu un netaisnīgumu? Cilvēks nevar nosaukt līniju par šķību, ja viņam nav ne jausmas par to, kas ir taisna līnija. Ar ko es salīdzinu šo Universu, nosaukdam to par netaisnu? [...] Rezultātā ateisms izrādās pārāk vienkāršs. Ja Universam nav nozīmes, mums nekad nevajadzētu nonākt pie domas, ka tam ir nozīme. Ja Universā nebūtu gaismas un neviena radījuma ar acīm, mēs nekad neuzzinātu, ka to sauc par tumsu. Vārds „tumsa” būtu bezjēdzīgs.” (K. S. Lūiss)

¹ Thomas Lindberg, www.sermonillustrations.com/a-z/a/atonement.htm, skatīts 2006. gada 11. aprīlī.

Mēs dzīvojam sabojātā pasaulē. Mēs ieraugām nepareizo sevī, un nav būtiski, vai saucam to par ļaunumu, grēku vai disfunkciju. Ja šajā trakajā pasaulē esam vieni, tad neatliek nekas cits kā kliegt.

Bet ja nu Dievs tiešām ir – ko tad? Šis ir būtiski svarīgs solis, lai atgrieztos pie Dieva – vēlreiz kļūtu vienoti ar viņu. Jautājums ir šāds: kā tas izdarāms?

Vispirms jāsaprot, kur pieļauta kļūda. Daži cilvēki domā, ka 1. Mozus grāmatas 3. nodaļā izlasāmais stāsts par cilvēku pirmo grēku sniedz šādu liecību: Ādams un Ieva izdara patvaļīgu likumpārkāpumu, Dievs viņus soda, viņi kļūst par izraidītajiem. Šāds juridisks skatījums prasa arī juridisku risinājumu – Dievam kaut kā vajadzēja labot mūsu kļūmīgās attiecības ar likumu, lai mēs varētu atgriezties pie viņa. Bet, rūpīgāk izlasot stāstu, kļūst skaidrs, ka situācija ir nopietnāka par vienkāršu nepaklausību likumam. Tā ir pilnīga uzticības krīze un tuvu attiecību sabrukums.

Tas, ka eksistē domas par labo un ļauno, par pareizo un nepareizo, norāda, ka šo ideju izcelsme meklējama ārpus šīs pasaules un dzīves.

Čūska netieši norāda, ka Dievam nevar uzticēties, ka viņš ir melis, kas nepieļauj brīvību, attīstību un individuāciju. Jautājums ir šāds: kam ticēt – Dievam vai čūscai?

Kaitējums, kas nodarīts cilvēka un Dieva attiecībām, kļūst acīmredzams, kad Dievs dodas meklēt laulāto pāri Ēdenes dārzā. Viņi slēpjas, atzīdamies, ka baidās no viņa. Šādas traģiskas sekas iespējamās tad, ja kāds labprātīgi atsakās no patiesības un uzticas personai, kas nav uzticības cienīga.

grēka problēma

Uz kāda plakāta bija lasāma Silvestra Stalones filmas *Cobra* („Kobra”) reklāma. Tā vēstīja: „Noziegums ir slimība. Atrodiet zāles!” Mēs varētu izmantot šī aicinājuma parafrāzi: „Grēks ir slimība. Atrodiet zāles – Jēzu!”

Kas ir grēks? Kādā definīcijā teikts: „Grēks ir nelikumība.”² Par ko šis vārds liek jums domāt? Par likuma pārkāpējiem? Vesterniem? Noziedzniekiem? Priekšpilsētām? Bandītiem?

Kāpēc viņi sāka nodarboties ar nelikumīgām lietām? Jo vēlējās pārkāpt likumu? Varbūt tas notika viņu iekšējās attieksmes dēļ?

Nelikumība liecina par apzinātu attieksmi, par domāšanas veidu un dzīvi, kas nesaskan ar uzvedības standartu, ko nosaka likums. Šeit mums var palīdzēt Bībeles definīcija: „Viss, kas nav darīts ticībā, ir grēks.”³ Kas ir ticība?

Ticība ir uzticēšanās Dievam, paļaušanās uz viņu. Kas ir pretējs ticībai? Neuzticība vai nepaļaušanās uz Dievu. Mūsu definīcija var kļūt šāda: *grēks ir neuzticēšanās Dievam*.

² 1. Jāņa 3:4.

³ Romiešiem 14:23.

Grēks ir naidīgā attieksme, sacelšanās gars, kas šķir mūs no Dieva, kā arī ikviena izvēle, kas no šādas attieksmes rodas. Mēs esam aizgājuši no Dieva, uzcēluši barikādes un, līdzīgi izlutinātiem bērniem, atsakāmies atgriezties pie Vienīgā, kas var mums palīdzēt. Dievs ir izlauzies cauri mūsu barikādēm un atnācis, lai lūgtu mūsu atļauju aizvest mūs atpakaļ uz mājām.

Patiesā izpratne par Dieva piedāvāto risinājumu sākas ar to, ka mēs atzīstam, kur pieļauta kļūda. Vai tā bija nepaklausība vispārpieņemtām prasībām, attiecību pārtraukšana, atteikšanās uzticēties Dievam? Atbildes atkarīgas no mūsu izpratnes par Dievu un attieksmes pret viņa prasībām.

Kritušās cilvēces problēma nav tik daudz jautājums par sarežģījumiem attiecībās ar Dieva likumu, bet drīzāk mūsu aizdomu pilnā attieksme pret Dievu un neuzticēšanās viņam. Izlīgums starp Dievu un cilvēkiem ir vienīgais veids, kā iespējams mainīt situāciju.

izlīgums

Izlīgums Bībelē patiesībā nozīmē saskaņas, vienotības un savstarpējas harmonijas atjaunošanu. Bībelē atrodams arī tāds ar izlīgumu saistīts jēdziens kā izpirkšana. Vārda „izpirkšana” (arī „atpirkšana”) nozīme laika gaitā ir mainījusies. Mūsdienās tas biežāk tiek lietots atlīdzināšanas („gandarīšanas”) nozīmē: mēs cenšamies izpirkt vainu, mēģinot to kompensēt ar atlīdzību. *Bet sākotnēji šim vārdam tādas nozīmes nebija.*

Senā Israēla dienās *izpirkšana* attiecās uz ceremoniālo upurēšanas sistēmu, lai izskaidrotu, kā notiek attiecību atjaunošana.

Bet drīz israēlieši visu pilnībā pārprata. Atkal un atkal Dievs iebilda pret viņu „nevērtajām dāvanām”⁴, jo lūdzēji bija sākuši ticēt, ka viņus attaisno („izpērk”) izpildītie rituāli. Ar praviešu starpniecību Dievs pavēstīja, ka atsakās no šāda veida mehāniskas pielūgsmes, aicinot uz dziļāku izpratni un patiesām attiecībām. Lai gan Radītājs bija izveidojis ceremoniālo upurēšanas sistēmu, viņš teica, ka nepriecājas par vēršu un āžu asinīm.⁵ Dievs vēlējās kaut ko daudz vērtīgāku par upuriem – viņš ilgojās pēc attiecībām, izpratnes, patiesas pielūgsmes un dziļām pārdomām.

Izlīgums ir skaists vārds, ja runājam par glābšanu. Tas raksturo Kristus mērķi – radības apvienošanu, cilvēces un Dieva savienošanu. Mēs varam piedzīvot prieku, no jauna ieraugot sava mīlošā Tēva brīnišķīgo labvēlību.

Pateicoties Jēzus krustam, mēs esam attaisnoti Dieva acīs. Mēs esam vienoti ar Dievu tieši viņa paveiktā darba dēļ. Mūsu galvenā vajadzība nav piedošana (lai gan arī tā ir ļoti svarīga), bet gan jaunas attiecības ar Dievu, lai no dumpīgiem ienaidniekiem mēs kļūtu par uzticamiem draugiem. Tāds ir izlīguma mērķis.

Evaņģēlija vēstī galvenokārt uzsvērtā saskaņas atjaunošana, izlīgums un vienotība ar Dievu, pateicoties viņam, kurš ir atjaunojis attiecības. Izlīgums nenozīmē tikai mūsu juridisko

⁴ Jesajas 1:13.

⁵ Jesajas 1:11.

stāvokli Dieva priekšā, jo draudzība nav balstīta uz noteikumu un prasību ievērošanu. Mīlestību nevar pieprasīt, pēc tās var tikai lūgt.

Jēzus dzīves un nāves dēļ Dievu mēs redzam tādu, kāds viņš patiesībā ir. Tas dod mums iespēju viņam uzticēties un izlīgt ar viņu. Tā ir atbilde uz velna radīto šķelšanos un nevienprātību, uz viņa naidīgumu un krāpšanu.

Kad esam vienoti ar Dievu, tad vairs nepārkāpjam viņa likumu, bet dzīvojam saskaņā ar viņa gribu un prātu. Citiem vārdiem, izmaiņas mūsu attieksmē pret Dievu nozīmē izmaiņas arī mūsu rīcībā un izdarītajās izvēlēs.

krusts

Sātans apgalvo, ka Dievs ir despotisks tirāns, kas pieprasa upurus un pašizliedzību no saviem radījumiem, bet Jēzus nāve pie krusta šo apsūdzību atspēko, jo pierāda, ka tieši Dievs ir gatavs upurēt, nevis pieprasa to no mums. Tā ir patiesība par izlīgumu – Jēzus nāves dēļ tas paver mums ceļu pie Dieva, lai mēs atkal varētu viņu mīlēt un viņam uzticēties.

Krusta notikumi gan piesaista, gan atgrūž. Kad atzīstam brīnišķīgo Dieva mīlestību, krusts mūs piesaista, bet skarbā realitāte un nežēlīgās ciešanas atgrūž. Šeit redzam grēka sekas un to, uz ko Dievs ir gatavs ne tikai mūsu glābšanas dēļ, bet arī tāpēc, lai atjaunotu saskaņu visā Universā. Šeit ieraugām Dievu tādu, kāds viņš patiesībā ir.

Jēzus sirdi plosošais sauciens pie krusta: „Mans Dievs, mans Dievs, kādēļ tu mani esi atstājis?” (Mateja 27:46) parāda dabiskās grēka sekas: iznīcinošu atšķirtību no Dieva un rūgtu zaudējumu.

Kad tieši pirms nāves Jēzus izteica vārdus: „Viss piepildīts!” (Jāņa 19:30), viņš ar to paziņoja cilvēcei, ka darbs, kuru viņš bija nācis darīt – tajā skaitā parādīt Tēva raksturu – tagad ir pabeigts. Tas nenotika izpildot kādu rituālu upurēšanu, bet sniedzot pārliecinošus pierādījumus par to, kas un kāds ir Dievs.

Dieva darbs, ne mūsu

„Viss ir no Dieva, kas mūs ar sevi caur Kristu ir samierinājis un ir uzdevis mums šai izlīgšanai kalpot.”⁶ (2. Korintiešiem 5:18)

„Abiem dodams izlīgumu ar Dievu vienā miesā, nonāvēdams ienaidu pie krusta.” (Efeziešiem 2:16)

„Caur viņu Dievs ir devis izlīgumu visā, ar Kristus krusta asinīm Dievs ir ienesis mieru visā, kas uz zemes un debesīs.” (Kolosiešiem 1:20)

⁶ Vēl viens no Bībelē izmantotiem vārdiem, kas apzīmē attiecību atjaunošanu starp Dievu un cilvēkiem, ir *samierināšana* (dažos Bībeles tulkojumos – „salīdzināšana”).

„Ja, būdami Dieva ienaidnieki, guvām izlīgumu ar Dievu viņa Dēla nāvē, daudz vairāk, būdami izlīguši, tiksīm izglābti viņa dzīvībā.” (Romiešiem 5:10, 11)

ko teiksi?

Vai tu vēlies izlīgt ar Dievu? Kādi taustāmi pierādījumi tavā dzīvē liecina par šo izvēli?